

EDITO**GEHEIMHOUDING VERPLICHT?!
ZORGVULDIG OMGAAN MET INFORMATIE-
UITWISSELING IN HET WELZIJNSWERK**

• De ethische commissie van het Vlaams Welzijnsverbond heeft vorig werkjaar als derde adviesthema gekozen voor een diepgaande reflectie rond het 'beroepsgeheim', en meer specifiek over het zorgvuldig omgaan met het doorgeven en uitwisselen van allerlei informatie over cliënten in het kader van de hulpverlening.

• Bij de uitwerking van dit advies kon men gebruik maken van de kennis en expertise van professor Johan Put en Isabelle Van der Straete (Instituut Sociaal Zekerheidsrecht van de KU Leuven), die daarover een 'standaardwerk' hebben geschreven onder de titel '**Beroepsgeheim en Hulpverlening**'¹. Dit boek werd trouwens onlangs, ons inziens zeer terecht, bekroond met de Arco prijs in het Paleis der Academiën te Brussel. De commissie is voor dit thema ook schatplichtig aan Guido Carrette voor de oorspronkelijke probleemstelling en aan Axel Liégeois van de Broeders Van Liefde en de KU Leuven voor de ethische onderbouw en de zorgvuldigheidscriteria.

• Het advies werd eind 2005 afgerond en door de Raad van Bestuur van het Vlaams Welzijnsverbond goedgekeurd. De tekst van het advies werd voorgesteld op een druk bijgewoonde studiedag met als titel '**Geheimhouding Verplicht?!**' op 21 april 2006 te Brussel. Omdat toen heel wat gegadigden wegens plaatsgebrek moesten geweigerd worden, wordt dit initiatief in het voorjaar van 2007 in de provincie West-Vlaanderen (deels) herhaald.

• In dit themanummer vindt u, naast de integrale tekst van het ethisch advies '**Zorgvuldig omgaan met informatie-uitwisseling in het welzijnswerk**', een aantal teksten van inleiders en de verslagen van de groepsbesprekingen rond een aantal interessante deelthema's die in de tien workshops van de studiedag aan bod kwamen, alsook enkele artikels die voor bijkomende informatie zorgen. Dit alles ter inspiratie van welzijnsvoorzieningen die er serieus werk van willen maken om een professionele zorgvuldigheidscultuur in hun voorziening op poten te zetten of bij te sturen.

• Het doet ons plezier dat het beroepsgeheim in de hulpverlening vanuit verschillende kanten terug in de belangstelling komt. Zo werd in het hoofdartikel van het oktobernummer van het Nederlandse tijdschrift 'Zorg en Welzijn'² onder de spre-

1. Isabelle Van der Straete en Johan Put, *Beroepsgeheim en Hulpverlening*, Brugge, die Keure, 2005, 267 blz.

• kende titel “Werken met het beroepsgeheim. Veel grijs wordt snel zwart” ook
• bijzondere aandacht aan dit thema besteed. Hierin werd gepleit voor duidelijke
• afspraken en om – naar de cliënt toe – zo “transparant” mogelijk te werken: dit
• is de beste manier om met het beroepsgeheim om te gaan! Ook bij het Centrum
• voor Ethiek en Zingeving in het welzijnswerk³ komen geregeld vragen toe vanuit
• voorzieningen rond diverse aspecten of concrete casussen in verband met het
• beroepsgeheim. Het CEZ blijft uiteraard bereid om de voorzieningen te onder-
• steunen bij de implementatie van het ethisch advies in de eigen voorziening.

• Deze hernieuwde belangstelling voor het beroepsgeheim is niet toevallig. Een
• aantal ontwikkelingen in de zorg en het welzijnswerk maken dat het beroepsge-
• heim onder druk komt te staan. Denk maar aan de steeds breder wordende
• samenwerking in allerlei netwerken (bv. Integrale Jeugdhulp) en de onbeperkte
• mogelijkheden van elektronische behandeling en verspreiding van (ook gevoeli-
• ge) cliëntgegevens. Beroepsgeheim wordt dan dikwijls ervaren als een sta-in-de-
• weg voor een vlotte en moderne deskundige hulpverlening. Zeg maar een ‘ouwe
• tante’ uit Napoleons tijd, die dringend naar het museum moet verwezen worden.
• Natuurlijk hebben al die vormen van samenwerking in de hulpverlening ook heel
• grote voordelen, en geen gezond denkend mens zou terug willen naar een solo-
• structuur waarin indertijd het beroepsgeheim is tot stand gekomen.

• Toch is een bijzondere alertheid en zorgvuldigheid aangewezen om de belangen
• van de cliënt en de strikte vertrouwensrelatie als fundament van elke degelijke
• hulpverlening niet onderuit te halen. En heeft dat nu juist niet te maken met het
• professionele gehalte (en het professionele zelfbewustzijn van de welzijnswerker)
• en de kwaliteit van de hulpverlening? Op dat punt, zo blijkt, heeft het welzijns-
• werk nog een inhaalbeweging te goed op de gezondheidszorg. Daaraan werken
• is echt nodig, zo blijkt uit vele signalen. Zo wordt het beroepsgeheim opnieuw
• tot hoeksteen van een moderne professionele hulpverlening, die naam waardig.

De redactie

2. Het schemergebied tussen meldplicht en beroepsgeheim, *Tijdschrift voor Zorg en Welzijn*, nr. 10, oktober 2006.

3. Het CEZ is een initiatief van het Verbond van Instellingen voor Welzijnswerk in het kader van het Vlaams Welzijnsverbond, dat aandacht wil vragen voor en ondersteuning wil bieden bij het omgaan met ethische en zingevende aspecten van de hulpverlening. Contact: fons.geerts@vlaamswelzijnsverbond.be of ludo.decort@vlaamswelzijnsverbond.be.